FRANCKESCHE STIFTUNGEN

Alte Drucke

Gedichten van verscheijde poeten

Swaef, Samuel de

[Amsterdam], [1627?]

Nutzungsbedingungen
Die Digitalisate des Francke-Portals sind urheberrechtlich geschützt. Sie dürfen für wissenschaftliche und private Zwecke heruntergeladen und ausgedruckt werden. Vorhandene Herkunftsbezeichnungen dürfen dabei nicht entfernt werden.
Eine kommerzielle oder institutionelle Nutzung oder Veröffentlichung dieser Inhalte ist ohne vorheriges schriftliches Einverständnis des Studienzentrums August Hermann Francke der Franckeschen Stiftungen nicht gestattet, das ggf. auf weitere Institutionen als Rechteinhaber verweist. Für die Veröffentlichung der Digitalisate können gemäß der Gebührenordnung der Franckeschen Stiftungen Entgelte erhoben werden.
Zur Erteilung einer Veröffentlichungsgenehmigung wenden Sie sich bitte an die Leiterin des Studienzentrums, Frau Dr. Britta Klosterberg, Franckeplatz 1, Haus 22-24, 06110 Halle (studienzentrum@francke-halle.de)

Terms of use
All digital documents of the Francke-Portal are protected by copyright. They may be downloaded and printed only for non-commercial educational, research and private purposes. Attached provenance marks may not be removed.
Commercial or institutional use or publication of these digital documents in printed or digital form is not allowed without obtaining prior written permission by the Study Center August Hermann Francke of the Francke Foundations which can refer to other institutions as right holders. If digital documents are published, the Study Center is entitled to charge a fee in accordance with the scale of charges of the Francke Foundations.
For reproduction requests and permissions, please contact the head of the Study Center, Frau Dr. Britta Klosterberg, Franckeplatz 1, Haus 22-24, 06110 Halle (studienzentrum@francke-halle.de)

urn:nbn:de:gbv:ha33-1-70663

Visual Library

43

FRANCKESCHE STIFTUNGEN

1663.
177 C. 43

Schreibbuch

SAMUEL DE SWAAF:
SEDULA MUSA FAVE.

Sedula Musa fave captis juvenilibus: dum,
Te duce, sub lucem nobiliora feram.
R. F. F. W.

Scire cupis SUAVIS dotes: Age respice vultum
Mentemq. signa perspicace lumine
Mirandam cernes sculpturam scriptaq. mystic
Templis sacrassent quæ suis Ægyptij.
Justus Turcenus.

Franckesche Stiftungen
Haupt-Bibliothek
Halle/Saale

ADDICTVM CHRISTI

Ego ſum via veritas et vita.

Alle Sondaars die daar dwalen
Moeten tot ons Heylant gaan,
Want hy is daar weech, end baan
Alle Sondaars die daar falen
Moeten hooren naar syn stem
Want de waarheyt is in hem
Alle Sondaars die daar sterven
Door haar sonden groff en groot.
En daar ligghen in den doot.
Willen sy het Leven erven,
Moeten weder van ons Heer
Krygen al haar glants end eer.

MORTALIA COGITA.
MATTH: 5. SALICH ZIIN DE SACHTMOEDIGE: WANT SY SULLEN HET AERTRIICKE BESITTEN.
Sonnet.
Samuel de Swaef fecit.
Psalm xxxvij
Psalm. xxxvij vers. xi
Periander.
Laudato honesta.

Sijt altijt vroom
Ende rechtveerdig.

Bewijst tJons teen trou-
we den menschen;
Weest rechtveerdig in al u hanteren,
Al watghy sout connen ghewenschen
Sal u toe vloeyen met salig prosperceren.

F. van Sambix.

A. a a b. c. d. e. e. f. g. h. i. k. l. m. n. o.
. p. q. r. r. s. s t. u. y. x. z.

Nulla dies abeat
quin linea ducta supersit.

Ach hoe voorsichtigh is die man!
Die niet wel eer gaan slapen kan,
Of hy en heeft 't wel overleyt.
Wat hy ghedaan heeft, of gheseyt.
Want is het prijselijck: end goed,
Verheught is dan syn gansch gemoed.
End is het quaad soo ist hem spijt
End smorgens hy dan dat vermyd.
Soo koomt de dueghd, soo wordmen wys,
Soo krijghtmen eer, soo krijghtmen prys.
Maar die syn doen niet oversiet
Verwart sich selven int verdriet.

Wolferus, composuit.

Jan Overbeeck Scripsit.

Afbeelt eenes gheluck-saligen levens.

Die in stilheyt leyt zyn leven
Met een zedich cleet bedeckt,
Eer vergheten dan verheven,
Met geen quade zucht gedreven
Niet benyt en niet begeckt.

Die van der lucht afgesondert
Geenderhande prachten voer
Niet verslagen niet verwondert
Vt het blixemt of het donder,
Maer een paries van gemoet.

Die geen leen-heer heeft te vieren
Als alleen den grooten Godt,
Die zyn sinnen en manieren
Weet te buygen en te stieren
Na het vallen van zyn lot.

Die met syn beroep te vreden
Can becomen synen wensches
Die syn tochten heeft besneden
Niet na lusten maer na reden
Dat is een geluckich mensch.

H. Colo scripsit.

Cato.

Geen vreucht dan een reyn gemoet.

Souct gantsch de weerldt deur keert u aen alle zyden
Al watmen heelter handt daer is geen recht verblyden
Het is de Bie gelyck al wat den Mensch begeert
Het zoet licht inden mont het bitter inden steert
Wat ben ic dan soo dwaes end' laet my gelusten
In desen aertschen draf en souck daerin te rusten
Hier is noch lust noch rust myn hert souc ander vreucht
Tracht naer een reyn gemoet daerin ghy rusten meucht.

Cats.

Telioor Schrip.

Moses na de beschryvinghe der dinghen, die Godt inden beginne geschapen heeft verhaelt soo int besonder als int algemeyn dat hy de selve aensiende betuychde van allen datse goet waeren dat is wel en wys schycken geordonneert tot dienste vermaeckinge ende nootdruft der menschen. Waeromme soo en is der sonder verdeelinge niet meerder contrary van Dierickz

A a.b.c.d.e.f.g.h.i.k.l.m.n.o.p.q.r.ſ.t.v.u.w.x.y.z

A B b. C c. D d. E e. F f. G g. H h. I i K L

M m. N n. O P p Q q. R S s. T V X Y Z

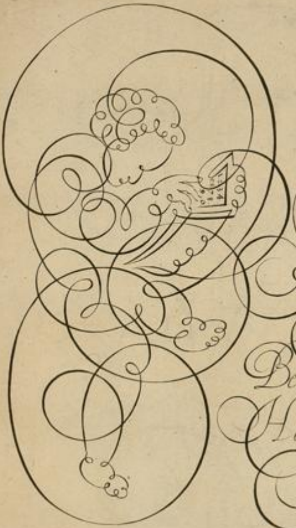

Jonckheyt dient geoeffent.

Hoort alle die de sorch van kinders is bevolen,
Betracht eens M^rs ampt, of sentse vroech ter scholen.
Beveelt haer teere Jeucht aen tucht en goed bestier.
Het hertie van een kindt is als een wit pampier:
Is als een open boeck dat yeder kan beschryven
Naer hen geset vernuft of losse grillen dryven.

Is als een groen schors die met daer wassen doet
Wat yemand daer in schrijft het sy dan quaet of goet
Is als een weecke cley die mettor handt getogen
Weet recht en weder crom alsoomen wil gebogen
Is als een nieuw panneel waer op een geestich quant
Al wat de cunst besluyt can trecken mettor handt.
Is als een tanger rys gesproten uyter heyden
Dat yemandt daer hy wil can buygen en geleyden
Wel aen denckt aen u ampt de jeugt de domme jeucht
Indiense niet en doet sy doet dat niet en deucht.

J. Cats.

JH

Selsame Geschiedenisse

Van sekere Jonge Maeght van cleyne afcomste tot Keyserlycken Staet ende wederom van daer tot cleynheyt vervallen

Athenais was verheven
Uuyt een leeck en slecht geslacht
Tot de Keyserlycke macht
Al om datse wist te leven
Al om datse was te mael
Schoon van lyf en wel ter tael.

Aende Keyser was geboden
Soo hy was ter Jacht uit woudt
Eenen Appel schoon als gout
Schoonder als wel eer de Goden
Souden vuyt des Hemels throon
Venus schoonheyt tot een loon

Desen Appel ginck hy geven
Uuyt een sonderlinge sin
Aende jonge Keyserin
Schoonder sach ick noyt myn leven
Sprack daer op de schoon Princes
Des' vu is voortant of mes

Desen Appel moet ick sparen
Als een lief end' weerde pant
Want hy compt van liever hant
Dese vrucht wil ick bewaren
Tot vriendschap en ter eer
Vande Keyser mynen Heer

Seker Jonckman goet van seden
Die om syn geleertheyts lof
Aengenaem was in het Hof
Waer ter schoer stant getreden
Naer 't palleys der Keyserin
Dade hy wert gelaten in

Heesten lieven haers gelycke
Als de vorsten syn geleert
Dan is clouck verstant geeert
Dan maeckt cunst d' haer meester rycke
Princen miltheyt Vorsten gunst
Haert verstant en voet de cunst

Als Paulinus inde Sale
Vande Keyserinne quam
En het schoone fruyt vernam
Hy geleert in griecsche tale
Schreef een veerskien metter vlucht
Op de schoonheyt vande vrucht

Del beleefde Keyserinne
Mits het veers soo geestich was
Schonck den Jonckman 't schoon gewas
Hy met onbedachten sinne
Schickt soo haest het was ontfaen
Wiefet weer de Keyser aen

Als de Prins den appel kende
Doe verschoot zyn gantsche bloet
En versloech in zyn gemoet
Dos hy straex hem henen wende
Gaende met gewonsden zin
Nae donnoosel Keyserin

Wiet ick wou van u wel weten
Of die vrucht dat schoon Juweel
Noch is by u gaef en heel
Oeen myn Heer hy is gegeten
Sister is myn grage lust
Met dat aerdich fruyt geblust

Ick en can het niet gelooven
Dat ghy een soo schoon gewas
Op sout eten alsoo ras
En u selven sout berooven
Sprack de Keyser alsoo licht
Van dat lieflyck gesicht

Tis de waerheyt op myn trouwe
Houtet seker en gewis
Dat dit fruyt niet meer en is
Du bist voorwaer een vrouwe
Vol van ontucht vol bedroch
Siet den Appel is hier noch.

Cloecke Antwoorde

Van Eugenia een Christelijcke edel-dochter, aen haeren Vader.

Ouer

de gheleghentheyt van een houwelic dat hy haer voorhielt. Ende gaet op de wyse vanden 42. Psalm.

Keyser Commodus van Roomen
Heeft Philippus een Edel man
In Egypten te betroomen
Gouverneur ghemaeckt daer van
Eugenia syn dochter weert
Hadde trecht, Gheloof aen eert
Ende een trouwe na syn behagen
Heeft hy haer doen voor ghedraghen

Dat sy haer wel wilde gheven
Aen den Stadthouders Soon
Van Aquilen; die van leven
Heyden met wesen wae gheboren,
Maer sy was van hoogher staet
Daerom wild' sy dat s'hem naem.
Want syn Ouders trefflick waren
So wild' sy se met hem paren.

Doch sy niet verblint door minne
Haer gantsch niet bewegen liet
Maer seyd' hem met cloecke sinnen
Datmen in het houw'lyck niet
Sy moet merken op 't gheslacht
Van die one weer voor-ghebracht
Maer wel naeuwe op sijn zeden
Want sy scheyen voor den reden

Datmen siet moet met zijn Vader
Of zijn Moeder houden huyse
Maer men moet met hem te gader
Hebben vreucht en hebben ruys
Allen maeghden tot den Zeer
Dan zy om 't gheslachte seer
Haer aen niemant en verbinden
Dien sy quaet van leven vinden.

Vader Moeder sluyten buyten
Maer nu mag die comen in bedt
Niet dan tot hem comen van zuysten
Adel vom das met beleyt
Daerom wilt ghy in u jeucht
Niet hebben daer vervught
Wilt na sulcken deuchden haken
Dienen 't goet • sins betrachten.

Maritus non natalibus sed moribus eligondus est.
ipso enim non parentibus oius vtendum ost.

Jo. Livor. Scrip. J. de Swaef.

FRANCKESCHE STIFTUNGEN

BEDENCKINGHE

Op de daet van Scipio Nopende het Weder-gheven van sekere uyt nemende Maecht aen Lucius haren Bruydeghom.

Watter van u is gheschreven
Edel helt en vroom gemoet
Acht Ick nerghens naer soo goet
Als het overwinnen gheven
Van Lucei waerde bruyt
Onghevallen tot een buyt

Wy een Ridder vol van krachten
Vol van oorloghen vol van vreughden
Vol van bloet en gheweldt jeughde
Com betoonen u ghedachten
Tont behoorden iuwen sin
Vande tochten vande min

Siet den vroetsten veers ontloken
Dat den yders ooghen treckt
Dan den ijdelen lust verweckt
Comt u jonghen gheest besloten
Wat u selfs in de handt
En dit alles sonder schaem

Waer ick van die Romeynsche helden
Spraecken: weder ick slechts soldaet
Of een ruyter of syn maet
Sonder ampt en sonder lasten
Hadd' ick min als tap en sorberen
Of een slechts ghesadelt peerden

Tson my mede veel ghevallen
Als een jonck en aerdich dier
Naer der jongher luy manier
Van tehuys deur gaen te mallen
Ick en ben noch dom noch stuer
Ooch ghenen vyant van natuer

Dese na des oorloghs wetten
Was ghevallen my ten deel
Myne was se gants en heel
Niemant conde my beletten
Haer te setten van haer eer
Want ick was haer over heer

Maer soo ick den macht hebt dienen
Ick den velt heer der Romeynen
Neen myn heer is al te cleyn
Noch ons vaendels ons banieren
Vlieghen niemant voor t'hooft
Die den heeren macht berooft

Nu Luceï sie wat neder
Siet daer is u verdervend pant
Comt en neemt haer met der ham
Daer en boven neemt noch weder
Dees schatten die ghy siet
Die haer Vader voor haer biet

Dan noch sweer ick by den Goden
Dat haer niemant heeft gheraeckt
Dat haer niemant heeft ghenaeckt
Want op lyf straf was gheboden
Dat m' haer soo bewaren sou
Als myn Moeder of myn Vrou

Raet ghelickens gaen in parten
Als sien van gom en gelt
En bevryt van boos gewelt
Wel moet 't eeuwel herte varen
Dat te haer heeft int geblust
Swaricheyt en onplesier lust

Vendibili Vino non opus est Hedera.

Wanneer de wyn is goed, end naar ons mond sal smaken,
Soo is het niet van doen daar kranssen om te maken
De smaak, den rück, 't coluer, die geeft u vast bewys
Of ook de wyn is goed, end Galen magh den prys.
Soo ist ook met den mensch, naar dat hy sic sal dragen
Of qualyk of de wel soo sal hy ons behagen.
Hy hoeft geen lof van ons, laat blyken sin daat
Soo salmen sien of lof, of oneer na hem gaat.

H: Lancel Scrip:

A. Hofferus.

Waan bedriegt.

Wel plompen Uul ik vond my daar bedrogen,
Doen 'k u zagh soo hoog en op gevlogen
Ik noemden u een Gaey maar zang en bek,
Bewesen haast dat gij ons scheirt den gek.
Daar zynder wel die schynen wat te wesen,
Maar inder daad zyn 't Vogels als den desen.

H: Pancel.

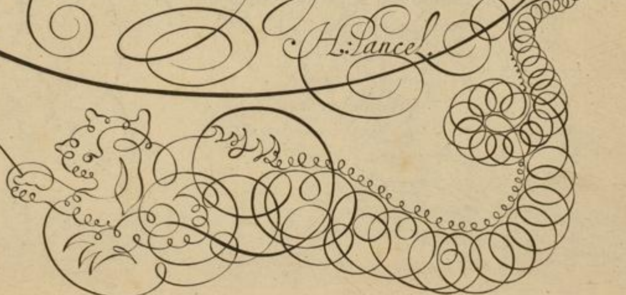

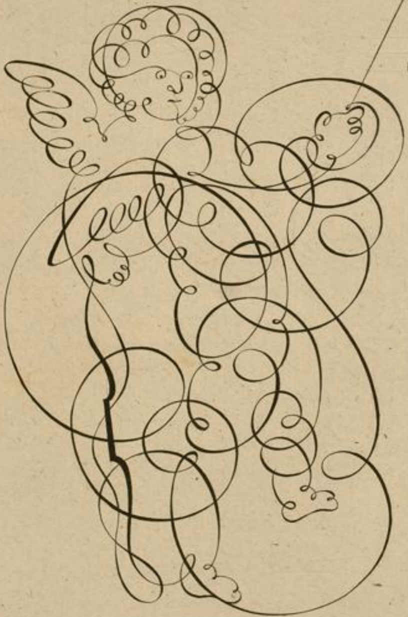

T'valsche dier dat soete kind
Venus liefste soon bemind
Pluckte bloemkens langs den cant
Van een groen verheven lant
Op een berghsken reedlyck hoogh
Net van gront en schoon in 't oogh
Daer verborgen onder een
Menich honichbieken doen.
Wt de bloemen en 't groene kruyt
Toogh den soeten honich uyt.
Soo dit kindt int groene gras
Doende met syn plucken was;
En met menich bloemken soet
Croonde synen loosen hoet.
Quam een ymken uyt den gront
Van een bloemken en terstont
Heeft ghesteken 't eerste lidt
Van syn sachte duymken wit,
Doen hy sie ghesteken sach
Doot soo ben ick arm, ach!
Overluyde de liefde riep
En becommert henen liep
Naer syn moeders soeten schoot
T'toonend daer syn wonde roodt
Siet doch Moeder van dyn soon
T'ongheluck en hulpe toon

Sprac

Sprac de Liefd' en onder dien
Liet haer synen duym besien
Venus loech, en liefde bang
Kust' drymael aende wang
Drymael aenden Rooden mond
Drymael daer de wonde stond.
Daer het hool en even ras
Liefde vande steeck ghenas
Nu soo zegh my boefken snoo
Wie dy hasft ghesteken soo!
Wie dyn kleyne duymken soet
Sulcken pyn' lyden doet
Synt die Gunst goddinnen bly
Die met haer naelden dy
Hebben buyten in het velt
Dus ghequollen en ontstelt
Geensins Moeder geen van haer
Overvallen heeft my daer;
T'is een Draecxken ruych end bond.
Met twee vlercxjes wit en rond
Cleen van lyv' en over hem
Geel van buyck en grof van stem
Als de soete bloem-Godin
T'velt begint te nemen in;

J. Scotte. Composuit.

En den groenen Lentes tyd
Ons end' alle Vee verblyd
Vlieget over bloem end cruyd
Boven in en weer daer uyt
Van besyden, en rondom
Met een soet, en luyd ghomom:
T'is de Goden wel bekend
Venus sprac van daer ontrent
Haemi berghen haeren top
Spreyden neerwaerts commend op
Nem van dese nu van die
Woet ghebeeten Honing-bie
Nu de wyl soo grooten quaet
Wt soo cleenen dier onstaet!
Als syn scherpe tenghel straf
Doet ons wycken van hem af:
Wat een meerder pyn int hert
Ons van dy ghegeven wert:
Als dyn valschen guldon pyl
Ons doordringhend onderwyl.
Van dyn hand ghescoten af.
Droefheyd. Vreef en sorge straf.
Hope Blyschap. en Verdriet
Teffens in ons herten schiet.

P. Roelands. Scripsit.

Distichon cronicon, continens annum mensem diem quo secunda obsidio Bergopzomana quæ cæpta erat xviii July anno 1622 singulari Dei beneficio soluta est.

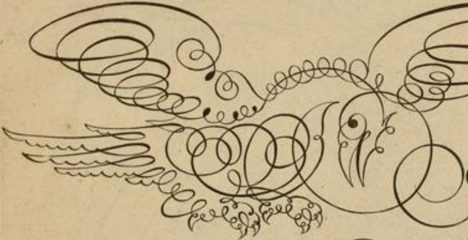

Ter mense octobri tenebras aurora fugarat
Bergensi obsidio turpiter hostis abit.

Hexastichon ad Spinolam fugientem

Mordaces queis pungat habet Mons Spinola spinas
Ne pungatur iners Spinola, cedit, abit
Non est in montem facilis conscensus Ibêris
Parma hunc non potuit scandere, tu poteris?
Hoc opus hic labor est, via præceps: præpete cursu
Spinola ne monte hinc præcipitetur abit.

H. Lancel Scrip.

A. MAHIEU.

FRANCKESCHE STIFTUNGEN

V. CL. Pascasio Turcæo, inclytæ civitatis Bergizomiæ Consuli, Doctori medico, et Scholarchæ L. M. Q. Samuel de Swaef. Schola Gallo-Belgica, apud Bergizomates præceptor.

D. D. D.

Turcae Consul aureum gentis tuæ
Jubar, casto sub corde cujus aurea
Virtus sibi selegit ætatis domum;
Te spiritum ducente, Bergisomij
Cives suo nunquam carebunt Nestore,
Non psychagogo Tullio, non inclyto
Dices alumno Accursio, non germine
Hippocratis. Ter ô quaterq. et amplius
Heroë felix Berga tali, quo tua
Se gloria astris aequat, et nescit mori!

Perfer et obdura.

Swaef. scrip.

Dieu est tous-jours avecques la sagesse:
Mais follement nous te faisons deêsse,
Et t'estimons, et reverons comme une
Dame du Ciel ô muable Fortune!

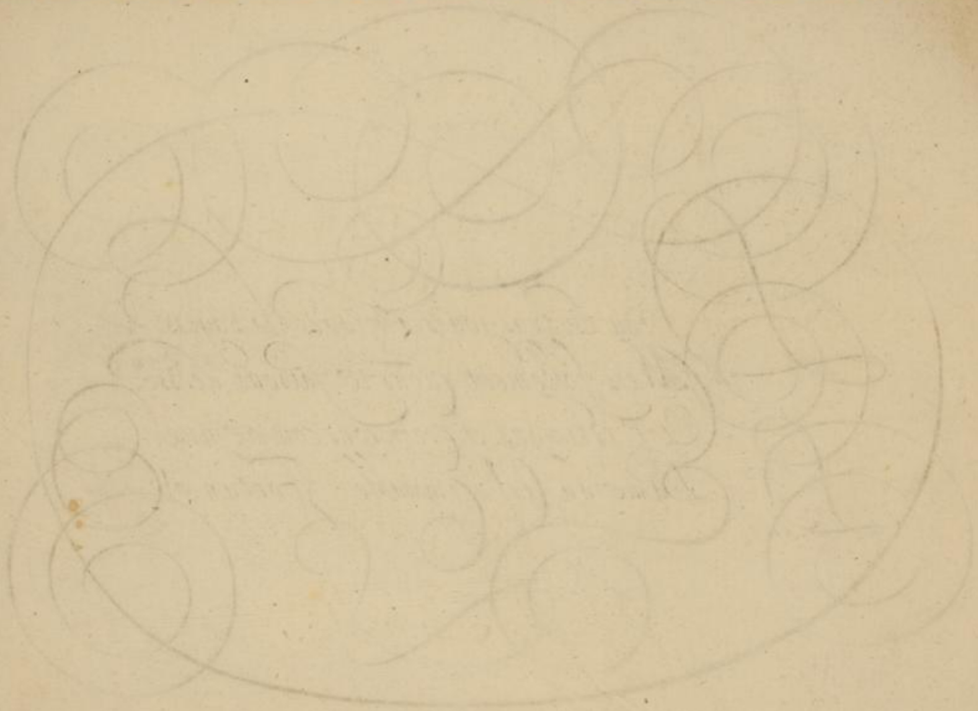

Los des Poëtes.

Le poëte est celui qui son nom eternise
Par son divin savoir: il fait renaistre aussi
Celui, qui autrement estoit enseveli
Le mortel immortel il rend: rien n'en degui(k)

Qu'un profane Escrivain je ne chante aucun los,
Mais du docte Interprete et du poëte sage.
De ce fils d'Apollon, qui parle un saint langage.
Ce Mignon de Pallas ne fait rien qu'a propos.

Composé et escrit a la volée par
Houthvels

VT TIBI MORS LUCRUM.

Wilt ghy de Dood'
u overkoom
Bewilligh wel end' sonder schroom,
Leert eerst wel leven eer ghy sterft;
En wilt ghy dat uw' leven erft
Dat heyl ghelucK end' voorspoet geeft
Soo leert wel sterven als ghy leeft.

maet.

Mosserus Compos.t

Draecht u soo dat ghy eenen anderen syn gheluc niet en derft ontwen-schen

Indien ghy u hier, D'Jonghe Jeucht u ghebreken
Niet cloecklyck wederstaet, maer volght al daer ghepreken
Ghy zult dat te late beclaghen menighfoudt
Hoorende van een andere eere end' deucht spreken
Diese overwonnen hebbende Erft zilver end goudt
Crijght dan in tyts dat ghy den sulcken afwenschen zoudt

Augustinus in Joan. Tract. xxvi.

Sommighe leyden een quaet Leven ende 'tgeluct hun wel; Andere
die oprechtelyck Leven ende Arbeyden gelucket dicwils qualyck:
Niet dat zy ongeluck hebben om dat zy oprechtelyck Leven ende
arbeyden; Want zy hebben inwendig dat de gheluckighe deser
Weirelt niet en hebben: Daerom zyn Sy goetsmoets ende en
werden niet verlaten. De ghelucckighe deser Weirelt hebben
't Gout inde Kiste: maer de andere hebben Godt int Herte:
De eerste hebben 'tgene dat bederft, ende waer mede zy bederven,
Maer die Godt hebben, hebben 'tgene dat niet bederven en can.

Idem De Confessio, liber. primo: segt

Der menschen herte en can niet gerust zyn Solange als het in
Gode niet en rust.

Siet ghy eenen in vreese getroost In Overvloet onbesmet
En in tegenspoet ghedüldig, In dien verschynt de kracht
Gods.

177 C: 43

17

FRANCKESCHE STIFTUNGEN